

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3990/2020

01.10.2020. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Ђекић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Татомир Лековић, адвокат из ..., ради одређивања мера заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 122/20 од 27.02.2020. године, у седници већа одржаној 01.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 122/20 од 27.02.2020. године, у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 116/19 од 31.10.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је према туженом одређена мера заштите од насиља у породици тако што му је забрањено да даље узнемирава тужиоца и да му се приближава. Ставом другим изреке, одређено је да ће мере заштите од насиља у породици из става првог изреке пресуде трајати годину дана, почев од 31.10.2019. године као дана изрицања, с тим што се њихово трајање може продужавати све док не престану разлози због којих су одређене. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 117.800,00 динара, док је за преостали износ од 260.200,00 динара захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка одбијен као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 122/20 од 27.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 116/19 од 31.10.2019. године, у делу става првог и другог изреке којима се усваја тужбени захтев и одређује мера заштите од насиља у породици кроз забрану туженом да даље узнемирава тужиоца са роком трајања ове мере од годину дана почев од 31.10.2019. године као дана изрицања и да се њено трајање може продужавати све док не престану разлози због којих је одређена. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог и другог изреке, као и у ставу трећем, где је одлучено о трошковима поступка и у укинутом делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о изјављеној ревизији одлучује применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смилу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18- у даљем тексту: ЗПП) с обзиром да је у овој врсти спора ревизија увек дозвољена сходно члану 403. став 2. тачка 1. ЗПП у вези члана 208. Породичног закона, због чега нема места примени члана 404. ЗПП о изузетној дозвољености ревизије и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. на коју се у ревизији посебно указује, јер су докази цењени савесно и брижљиво и то сваки доказ засебно и сви докази као целина и на основу резултата целокупног поступка, по свом уверењу судови су одлучили које ће чињенице узети као доказане. За оцену доказа нижестепени судови су дали јасне и аргументоване разлоге које прихвата и Врховни касациони суд. Такође, по оцени ревизијског суда, другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све битне жалбене наводе и о њима дао правилне и јасне разлоге које прихвата и овај суд.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је отац туженог и они живе у истој кући али у посебним домаћинствима. Тужилац, који има 80 година, живи сам у приземном делу а тужени са својом породицом на спратном делу куће. Међусобни односи странака су поремећени дуги низ година (око 20 година) али у последњих годину-две дана је то нарочито изражено. Међусобно се оптужују за насиље и узнемиравање и подnose пријаве један против другог полицији, која је више пута интервенисала. Свако од њих доживљава себе као највећу жртву а другог као злостављача. Дана 07.11.2017. године, након интервенције екипе хитне помоћи у стану тужиоца коме је позлило и којој се пожалио да нема ко да га чува јер је тужени отерао жену која је за то била ангажована, тужени је тужиоца подигао обема рукама око струка и бацио преко нижег сточића услед чега је он делом тела пао на кревет а део тела му је запео за сто, због чега није могао да устане јер је тужени отишао. Такође, тужени је тужиоцу забранио да у дворишту држи овце а када се он побунио ухватио га за грло и другом руком му прекрио уста да не би дозивао помоћ, гурнуо га је испред куће и песницом ударио у десну вилицу, због чега му је испала зубна протеза. Тужени сматра да тужилац има здравствени проблем, да се свима жали да га тужени малтретира и пријављује га полицији. Покретао је поступак за лишење пословне способности тужиоца али је тај захтев одбијен. У овом спору правноснажним решењем П2 116/19 од 07.03.2019. године је одређена привремена мера којом је усвојен предлог тужиоца и забрањено туженом да тужиоца даље узнемирава. Тужилац је кривичном пресудом Основног суда у Крагујевцу К 532/18 од 12.12.2018. године оглашен кривим

због тога што је прекршио мере заштите од насиља у породици које му је суд одредио у односу на туженог и осудио га на затворску казну условно као и на новчану казну. Центар за социјални рад „Солидарност“ у Крагујевцу доставио је мишљење од 07.03.2019. године, да је целисходно одеђивање мера заштите од насиља у породици забраном узнемиравања и забраном прилажења туженог тужиоцу. Парничне странке нису прихватиле саветодавни рад на који су упућене од стране тог Центра. Околности поремећених односа странака потврдили су и саслушани сведоци који су навели да им је тужени забрњио да посећују и долазе код тужиоца.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су са позивом на одредбе члана 197, 198 и 199. Породичног закона делимично усвојили тужбени захтев и одредили меру заштите од насиља у породици забраном туженом да даље узнемирава тужиоца са роком трајања од годину дана.

Одредбом члана 197. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/05), ставом првим, насиље у породици дефинисано је као понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. У ставу другом овог члана, наведени су карактеристични видови насиља (именовани облици насиља), али и уз одређење да се насиљем у породици сматра свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља).

Супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилном оценом изведених доказа, а посебно извештаја надлежног Центра за социјални рад и исказа парничних странака и сведока, саслушаних у току поступка, утврдили да и поред тога што постоји неадекватно и конфликтно понашање обе странке, које се често међусобно сукобљавају и пријављују, понашање туженог је у описаним инцидентним ситуацијама такво да се може оквалификовати као насиље у породици и оправдава изрицање наведене мере заштите. Наиме, имајући у виду да је тужилац старији човек, да живи сам и да је у годинама када му је потребна помоћ других лица, друштвено је неприхватљиво да га тужени који му је син, физички напада и узнемирава и тиме угрожава његов телесни интегритет али и душевно здравље и спокојство. Стога је целисходно и оправдано одређена мера заштите од насиља у породици забраном туженом да даље узнемиравања тужиоца, као најблажа мера са којом се и по мишљењу овог суда може постићи сврха заштите и превентивно деловати јер постоји високи степен ризика да се конфликти продубе и наставе.

Нису основани ревизијски наводи туженог којима се истиче да су нижестепени судови одлуку донели само на основу чињенице да је у поступку већ била донета привремена мера забраном узнемиравања као и на основу тога што тужени није прихватио саветодавни рад код Центра за социјални рад у Крагујевцу. Наиме, о свим битним околностима и непримереном понашању туженог судови су извели закључак ценећи све изведене доказе у поступку а нарочито доказе који су прибављени од стране органа старатељства, од кога је у том смислу затражена помоћ и мишљење, сходно члану 286. Породичног закона. Из достављених опширних извештаја Центра за социјални рад „Солидарност“ из Крагујевца од 12.02.2018. године и 07.03.2019. године, произилази да је са странкама саветодавни рад започет још марта месеца 2017. године

и то по пријави тужиоца који се обратио да трпи психичко малтретирање од стране сина (туженог) и унука. Из ових извештаја јасно се може закључити да су односи странака озбиљно и дугорочно поремећени и да је процена стручног тима да су и отац и син истовремено и починиоци и жртве насиља. Из тих разлога нису основани ревизијски наводи којима тужени указује да у побијаној пресуди није начињена јасна граница између тога ко је од странака жртва а ко насилник, имајући у виду да је поступак у овом спору инициран првенствено његовом тужбом против оца и да је правноснажном пресудом донетом по тој тужби П2 10005/17 од 11.06.2018. године, која је достављена уз ревизију, усвојен његов тужбени захтев за заштиту од насиља у породици и његовом оцу, овде тужиоцу, забрањено да га даље даље узнемирава на било који начин.

Околност да се и једна и друга странка јављају и као жртве и као починиоци насиља, не утиче на правилност побијане пресуде и могућност да се мере заштите од насиља у породици одреде према оба учесника конфликтног односа, како би се између њих направила дистанца и смањила могућност за сукобе, све у циљу пружања заштите жртви, превазилажења проблема и стабилизације међусобних односа. Због тога, изречена мера забране узнемиравања има и превентивни карактер јер опомиње на последице њеног кршења и могућност да се због тога снесе одговарајуће санкције.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и правилне примене материјаленог права, ревизија туженог је оцењена неоснованом.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном правноснажном одлуком усвојен тужбени захтев, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић